

סיפר לי יהודי שהיה באיטליה, ושם שמע ממדריך טיולים על מעשה שאירע עם קבוצה של חסידי גור שהיו שם שבוע לפני כן.

הקבוצה החסידית נסעה באוטובוס בכביש מהיר, שיש בו נתיבים רבים, והתנועה זורמת בו תמיד, בלי שום פקקים. הם תכננו להתפלל מנחה כשיגיעו למלון. מחמת איזושהי סיבה, בדיוק באותו זמן נוצר בכביש פקק ענק, שחסם את כל הנתיבים, והחסידים ידעו שלא יצליחו להגיע למלון לפני השקיעה. הם אמרו למדריך, שהם רוצים לעצור בתחנת דלק כדי להתפלל. אמר להם המדריך: "תתפללו באוטובוס". - אמרו לו: "מה? להתפלל באוטובוס? אין סיכוי. אנחנו רוצים לרדת בתחנת דלק, ליטול ידיים ולהתפלל כמו שצריך".

"אתם נורמליים?" תמה המדריך, "זה איטליה, יש פה אנטישמנים. אם יראו אתכם מתפללים בתחנת דלק, מי יודע מה יעשו לכם". - אמרו החסידים: "מי שמהדר במצווה לא קורה לו כלום".

הנהג עצר בתחנת דלק, והם ירדו, נטלו ידיים והתכוננו לתפילה. עמדו כולם, וחיפשו חזן. פתאום הם רואים אופנוע ענק מגיע בקול רעש גדול, ועליו רכוב בחור עם קוקו, שנראה די מפחיד. האופנוען עצר ושאל: "מנחה?" - "כן", אמרו לו. - "יופי!" הוא הכריז.

האופנוען התפלל יחד עם כולם את כל התפילה, ואחר כך גם אמר קדיש. ניגש אליו אחד מהחבורה ואמר לו: "סליחה שאני אומר, אבל לפי איך שאתה נראה לא הייתי חושב שאתה בכלל יודע מה זה מנחה וקדיש, או מה זה בכלל יהודי...".

אמר לו הבחור: "אני גדלתי בירושלים, בשכונת 'בית ישראל'. אני ממשפחה חרדית. נסעתי לחו"ל והתדרדרתי, טבעתי בטומאה נוראה. אבא שלי נפטר לפני כמה שנים. זמן קצר לפני פטירתו, כשכבר ידענו שימיו ספורים, הוא ביקש לדבר איתי. הוא אמר לי: 'התחננתי אליך שתניח תפילין ותשמור שבת, אבל נראה שאין עם מי לדבר. דבר אחד אני מבקש, תגיד עלי קדיש'.

"אמרתי לו: 'אבא, שאני אגיד קדיש? עדיף שאני לא אגיד! הפה שלי אוכל חזיר, מדבר דברי נבלה. הפה שלי לא יעשה לך תועלת עם הקדיש'.

"אמר לי אבא: 'כנראה, זה הקדיש שמגיע לי... אבל אני מבקש דבר אחד, פעם בשנה תגיד עלי קדיש! לא יותר, רק פעם בשנה'.

"בסדר, אין בעיה, אמרתי לו, ובאמת כל שנה אמרתי קדיש ביום הזיכרון שלו. היום תכננתי לנסוע מהעיר שבה אני גר באיטליה למרסיי, מרחק של שבע מאות קילומטר. עליתי על האופנוע, ופתאום תוך כדי הנסיעה נזכרתי שהיום היארצייט של אבא שלי. חשבתי לעצמי, שאין טעם לחפש מניין בעיירות קטנות שבדרך, כי סביר שאין בהן יהודים, וגם אם יש בהן יהודים הם לא שומרי תורה ומצוות, וודאי שאין שם מניין. מניין אפשר למצוא רק בערים המרכזיות. נסעתי ודיברתי עם הקב"ה, אמרתי לו: 'ריבוננו של עולם, אם אתה רוצה שאגיד קדיש על אבי, תעשה בבקשה שיהיה לי מניין. וזה יהיה לי גם סימן: אם הקדיש שלי שווה משהו - יהיה לי מנין. ואם לא - לא יהיה מנין'.

קידוש השם בכל רגע

הרב צבי לופיאן הי"ד

אומרים בקדיש: "בחייכון וביומיכון". מדוע אין אומרים: בחיינו ובימינו - להשתתף עם הצבור? ועוד, מה מוסיף ה"ביומיכון" - על "בחייכון"? ועוד, מדוע אין אומרים: "ובחיי וביומי דבית ישראל" - ורק אומרים בחיי בית ישראל?

הנה, ההערה הראשונה - היה אפשר לומר כי קידוש השם צריך להיות בלי נגיעה עצמית כלל, אפילו נגיעה רוחנית, ולכן המתפלל אומר שהוא רוצה שיתגדל ויתקדש שמייה רבא - אפילו אם הוא לא יזכה לראות זה, רק יתגדל בחייכון. אולם הערות האחרות - אינם מיישבות.

ואפשר לומר שהביאור של בחייכון" - הוא לא בזמן שאתם חיים, כי אם על ידי חייכם - כי תחיון חיים כאלו שעל ידם יתגדל ויתקדש שמייה רבא! ולא רק בכל חייכם - אלא בכל יום ויום של חייכם תקדשו שם שמים, כמו שמבארים את הפסוק (בראשית כ"ד, א'); "ואברהם זקן בא בימים" - שבא בכל יום שלו, כל יום היה מוקדש להשם ולא עבר לבטלה!

אולם מדרגה זו - אינה אלא ליחידים, ולכן כשמתפלל בעד הצבור שבביהכ"ס - אומר: "ביומיכון", כי אפשר שהם יהיו מהמיעוט, אבל על כל כלל ישראל - אומר רק "בחיי דכל בית ישראל", ומשום כך אפשר לבאר שלכן הוא אומר "בחייכון וביומיכון" - ולא "בחיינו ובימינו", כי זה יהיה גאוה שיחשוב את עצמו שהוא ג"כ בכלל אלו שיכולים לקדש השם בחייהם וגם בימיהם!

--כותב הגאון רבי אליעזר לאפיאן זצוק"ל על אחי הרב צבי לאפיאן זצ"ל הי"ד: אחי נהרג ביחד עם חבריו תלמידי ישיבת טלו בחודש מנחם אב תש"א, בן כ"ה שנה היה, מצויין במדותיו וביראת שמים - ושקדן גדול בתורה, ועלה למעלה בתורתו ויראתו עם יגיעתו הגדולה בתורה הקדושה.

אבא שלי

צריך שיכוון בלבו פירוש המילים שימוציא בשפתיו ויחשוב כאילו שכינה כנגדו ויסיר כל המחשבות הטורדות אותו, עד שתישאר מחשבתו ומונתו זכה בתפלתו. ויחשוב כאילו היה מדבר לפני מלך בשד ודם, היה מסדר את דבריו ומכוון בהם יפה לבל יכשל, קר וחומר לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שהוא חוקר כל המחשבות.

שזלחן ערוך, סימן צ"ח סעיף א'.

פרשת במדבר
חודש אייר תשפ"ג

לעילוי נשמת
ה"ר אלטר אהרן יצחק
ב"ר יוסף הרשקוביץ זצ"ל
נלב"ע י"ז טבת תשע"ז

Shch3910@gmail.com

גליון 13

העלון נתרם ע"י החפצים בעילום שמם
להצלחתם ולהצלחת בני משפחתם
ברוחניות ובגשמיות

הפיוט לא מופיע בסידור רבי שניאור זלמן מלאדי ולא בחלק מסידורי הספרדים, על פי דברי האר"י הנ"ל.

**

הרב יונתן הלוי שליט"א מביא את ההקבלה בין תפילת יגדל אלוקים חי' ל"ג עיקרי אמונה:

יגדל אלוקים חי וישתבַח, נמצא ואין עת אַל מציאותו. (מקביל ל: ה' הוא בורא ומנהיג לכל הברואים והוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים)

אחד ואין יחיד פְּיחודו, נעלם וגם אין סוף לאֲחֲדוּתוֹ. (מקביל ל: ה' הוא בורא ומנהיג לכל הברואים והוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים)

אין לו דמות הגוף ואינו גוף, לא נַעֲרָה אֵלָיו קִדְשׁוֹ. (מקביל ל: אינו גוף ולא ישיגוהו משיגי הגוף ואין לו שום דמיון כלל)

קְדָמוֹן לְכֹל דָּבָר אֲשֶׁר נִבְרָא, ראשון ואין ראשית לְרֵאשִׁיתוֹ. (מקביל ל: הוא ראשון והוא אחרון)

הַנּוֹ אֲדוֹן עוֹלָם לְכֹל נוֹצֵר, יוֹרֵה גְדֻלְתּוֹ וּמְלֻכוֹתוֹ. (מקביל ל: הוא יחיד ואין יחידות כמוהו, והוא לבדו אלוקינו היה הווה ויהיה)

שֶׁפַע נְבוֹאָתוֹ נִתְּנוּ, אֶל אֲנָשֵׁי סְגָלָתוֹ וְתַפְאֲרָתוֹ. (מקביל ל: כל דברי הנביאים אמת)

לֹא קָם בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה עוֹד, נִבְיָא וּמְבִיט אֶת תְּמוֹנָתוֹ. (מקביל ל: משה רבינו היה אב לנביאים לקודמים לפניו ולבאים אחריו)

תּוֹרַת אֲמֶת נִתֵּן לְעַמּוֹ קַל עַל יַד נְבִיאָו נֶאֱמַן בֵּיתוֹ. (מקביל ל: כל התורה המצויה עתה בידינו היא הנתונה למשה רבינו)

לֹא יִחְלִיף הַקַּל וְלֹא יִמֵּר דָּתוֹ, לְעוֹלָמִים לְזוּלָתוֹ. (מקביל ל: זאת התורה לא תהי מוחלפת ולא תהי תורה אחרת מאת ה')

צוּפָה וְיֹדֵעַ סֵּתְרֵינוּ, מְבִיט לְסוֹף דָּבָר בְּקִדְמָתוֹ. (מקביל ל: הבורא יודע כל מעשה בני אדם וכל מחשבותיהם)

גּוֹמֵל לְאִישׁ חֶסֶד כְּמַפְעָלוֹ, נוֹתֵן לְרֶשַׁע רַע כְּרִשְׁעָתוֹ. (מקביל ל: הוא גומל טוב לשומרי מצותיו ומעניש לעוברי מצותיו)

יִשְׁלַח לְקֶץ הַיָּמִין מְשִׁיחֲנוּ, לְפָדוֹת מִחֲפֵי קֶץ יְשׁוּעָתוֹ. (מקביל ל: האמונה בביאת המשיח, ואע"פ שיתמהמה נחכה לו בכל יום שיבא)

מֵתִים יִחְיֶה אֶל בְּרַב חֶסֶדוֹ, בְּרוּךְ עַדֵי עַד שֵׁם תְּהִלָּתוֹ: (מקביל ל: תהיה תחיית המתים בעת שתעלה רצון מאת ה')

בְּנוֹסַח הַסְּפָרַדִּים יֵשׁ שְׁנֵי חֲרוּזִים נוֹסְפִים אֵלוּ בְּסוּפוֹ: אֶלֶּה שְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה לְעִקְרֵים. הֵן הֵם יְסוּד דַּת קַל וְתוֹרָתוֹ: תּוֹרַת מֹשֶׁה אֲמֶת וְנְבוֹאָתוֹ. בְּרוּךְ עַדֵי עַד שֵׁם תְּהִלָּתוֹ: ***

--סיפור מעניין מביא הרב יונתן הלוי: כאשר היה בחור צעיר רך בשנים, עזב הגאון רבי אהרן יהודה לייב שטיינמן זצוק"ל את בית הוריו ומשפחתו, מאימת הגיוס לצבא הפולני, והיגר לשוויץ.

"אני ממשיך לרכוב על האופנוע, ורואה שמתקרבת השקיעה, ואני מבין שהקדיש שלי לא שווה כנראה כלום. ופתאום, אני רואה חסידים בתחנת דלק באמצע שום מקום, נעמדים להתפלל. הלב שלי קפץ. אלוקים עושה שיהיה קדיש לאבא שלי! אלוקים מראה לי שהקדיש שלי שווה!"

אמר לו אותו חסיד: "שמעו אוזניך מה שפיך מדבר. הפה שלך אמנם דיבר דברי נבלה, אבל משהו טוב אחד עשית – השתדלת לומר קדיש על אביך. ובשביל קדיש, שיוצא מפה כזה, הקב"ה עושה פקק תנועה בכביש מהיר של כמה וכמה נתיבים, והכביש סגור כמה שעות. ובדיוק נוסעים בכביש חסידים, שלא מוכנים לוותר בשום פנים ואופן על נטילת ידיים למנחה, ומתעקשים להתפלל בתחנת דלק ולא באוטובוס, תוך 'צפצוף' על כל האנטישימים למיניהם. וכל זה בשביל שאתה תגיד קדיש אחד! אז למה אתה אומר רק קדיש אחד, תגיד הרבה יותר! תראה כמה חשוב בשמים הקדיש שלך!"

ד' אמות של הלכה

יגדל אלוקים חי

הפיוט נדפס לראשונה במחזור "קמחא דאבשונא" שנדפס בבולוניה בשנים ש'ש"א, אולם, יש שייחסו את הפיוט למחברים אחרים, והגאון רבי יחיא צאלח יחסו למשורר רבי שלמה אבן גבירול, יש שייחסוהו לרבי יחיאל ב"ר ברוך, הגאון רבי יעקב עמדין יחסו בוודאות לרמב"ם, ומנגד בסידור אוצר התפילות טוען שאין זה סגנון פיוטיו של הרמב"ם וכן מכחיש את הרעיון שהפייטן רבי שלמה אבן גבירול כתב את הפיוט הזה, מכיון שפיוט זה מיוסד על י"ג עיקרי האמונה שכתב הרמב"ם ולא קדם לרמב"ם. ---לפי רוב החוקרים ומפרשי התפילה כנראה מדובר ברבי דניאל בן יהודה דיין.

בספר "סדר היום" שחיבר המקובל רבי משה בן מכיר כתב: "ויש שנהגו לומר אחר התפלה י"ג עיקרים את הפיוט "יגדל אלוקים חי" וכו' בנעימת קול והוא מנהג טוב ויפה ועולה לד' עניינים לקבל עליהם האמנת י"ג עיקרים וגם לומר אותם בשמחה לכבוד היום הקדוש והוא מכלל העונג" - מנגד, כתבו בשם האר"י ז"ל שהוא לא אמר שום פיוטים (חוץ מאלה של רבי אלעזר הקליר) ובפרט פיוט "יגדל".

--זמן אמירת הפיוט: למעשה, הפיוט התקבל בכל תפוצות ישראל, אך מקום אמירתו שונה מקהילה לקהילה. בחלק מקהילות אשכנז המזרחיות נוהגים לאומרו לפני תפילת שחרית, בקהילות ספרד ובחלק מקהילות נוסח אשכנז הוא מושר בליל שבת וחג לאחר סיום תפילת ערבית, יוצאי מרוקו אומרים אותו בתפילת שחרית של שבת לפני ברוך שאמר, וגם כשמלווים את החתן בשבת חתן, חלק קטן מהתימנים השאמיים אומרים אותו בתוך סדר קבלת שבת, והבלדים (ושאר מתפללי הנוסח השאמי) אומרים אותו אחרי תפילת ערבית של שבת, או לפני עלינו לשבח. יש שאומרים אותו גם בעת קבורת המת, שכן מוזכר בו תחיית המתים, בקרב יהודי גאורגיה נוהגים לאומרו אחרי ערבית של שבת בניגון מיוחד לשבתות, ובימים נוראים בניגון אחר.

זהו תפקידן של ברכות השחר: ברכות השחר פותחות לנו מעיינות של ברכה בדברים החושיים, מעיינות של עוצמה, של התלהבות, שמעולם לא חשבנו עליהם. שטחים עצומים! מעיינות שנמצאים לידינו בכל רגע של חיינו, אבל פשוט אינם מנוצלים! וכמו שאומר המסילת-ישרים בתחילת ספרו - "שכפי רוב פרסומם וכנגד מה שאמתתם גלויה לכל, כך ההעלם מהם מצוי מאוד והשכחה רבה" - הטבע הוא, שככל שהדברים יותר מפורסמים, יותר פשוטים - השכחה בהם יותר מצויה, זוהי אחת התכונות של העולם. העוצמה נמצאת לפעמים דוקא במקומות הפשוטים והנשכחים.

אם נקנה את הכח הזה - את התחושה הברורה שהקב"ה מלווה את כל חיינו; הידיים, הנשמה, הגוף, השכל, העינים וכו' - נרגיש שהקב"ה מחזיק ופוקח את עינינו בכל עת, נרגיש שהקב"ה מחזיק את הפסיעות שלנו על הקרקע המוצקה - זהו יסוד שיביא אותנו לכל המעלות הגדולות ביותר.

יסודות התפילה

רבנו משה סופר זצוק"ל

התפילה היא כחוק, אשר אין טעמה ידוע אלא להמחוקק יתברך שמו. כי על פי השכל לא היה מהראוי להטריח כלפי מעלה ולבקש מהקב"ה בקשות שונות, הן הב, כאילו הקב"ה אינו יודע את צרכינו, ואינו משגיח עלינו לטובה יותר ממה שאנחנו מבינים ויודעים. ואם לפניו הגון, מה שלפנינו אינו הגון, מה יועיל תפילתי להפוך דעתו ומחשבתו, וכי אדם הוא להתנחם, נמצא עפ"י שכל שלא היה ראוי להתפלל כלל, לולא שה' חפץ ומתאוה לתפלתנו, והוא רוצה בכך, וציוה על ככה, כדכתיב "ולעבדו בכל לבבכם" ודרשו חז"ל (כריס מסכת תענית כ', ל') איזה עבודה בלב היא התפלה. וכן סידר לנו השי"ת לאמור לפניו בוידוי בכורים "השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך", וכתב (שם ד', ז') "כי מי גוי גדול אשר לו אלוקים קרובים אליו כה' אלקינו בכל קראנו אליו".

נמצא שמצווה זו היא כחוקים אשר אין יודע טעמא זולת המחוקק בעצמו יתברך שמו. אבל קודם התפלה ראוי לאדם להודות על כל הטוב שגמלנו עד היום הזה, ולשמוח בו ובהשגחתו עלינו עד עתה. וכדי לעשות רצונו באנו לבקש עוד מלפניו על העתיד לבוא "אל יעזבנו ואל יטשנו", וע"כ אנו סומכים גאולה לתפלה, להודות תחלה על כל הטוב אשר גאלנו וגאל אבותינו, ושוב אנו תובעים צרכינו על העתיד.

ועל פי יסודי הדברים יובן גם שאין בתפילה שום סתירה למדת הביטחון, המוטלת על כל איש ישראל לבטוח בה' אלוקי ישראל, היודע את כל צרכיו ומחסוריו, כי אף שאכן אנו מאמינים ובטוחים עליו, אך על אף כל זאת אנו עומדים בתפילה לפניו, כי כך ציונו וזהו רצונו, שנקרא אליו והוא יעננו, כאב המתפתה לבקשת בנו כביכול.

ועוד יש לפרש בכוונת המדרש (שמות לכס כ"ל, ג') "כל מי שהוא עושה רצון המקום, ומכוון את לבו בתפילה, שומע לו", שהנה אותו אדם היודע שעיני השי"ת על כל מחסוריו, גם מבלעדי תפילתו, והוא עומד בתפילה רק משום שכך הוא רצונו ית"ש, יש מקום גדול לחוש שלא

בחצי שנה הראשונה הוא היה שם לבדו ללא מכרים וחברים, רק לאחר מכן חבר אליו ידידו הטוב, הגאון רבי משה סולובייצ'יק זצ"ל.

כשדמעות בעיניו, היה מספר על תקופה זו בחייו שהיתה קשה מנשוא. הגעגועים להוריו, לחבריו ולקהילה בבריסק לא נתנו לו מנוח - "היו רגעים", אמר פעם הרב בגילוי לב נדיר, "שהרגשתי שאני כבר לא יכול יותר לשאת את הגעגוע, ואני חייב לחזור, אבל כבר לא היתה אפשרות לחזור, כי כשעזבתי את פולין נטלו ממני את האזרחות, עזיבת המולדת נחשבה כבגידה". תקופה זו נמשכה בקושי רב.

"באחד מלילות השבת", הוסיף וסיפר באותה הזדמנות, "כאשר שרו לאחר התפילה 'גדל', חשתי לפתע תחושת רוגע נפלאה, הרי הקב"ה מכוון את דרכי מלמעלה, הוא שם אותי כאן לבדי בשוויץ המנוכרת הרחק מבריסק מולדתי, אם הוא עשה זאת - הכל לטובה...". - ימים יעידו, שאכן היה מקום זה נס ההצלה של רבינו מן התופת הנאצית.

ברכות השחר - מעיינות של ברכה

הגאון רבי שמשון דוד פינקוס זצוק"ל

ישנו כלל בכל התורה כולה: "נעוץ סופו בתחילתו". ישנה נעיצה עצומה בין הסוף להתחלה - מכל העולמות שהקב"ה ברא הוא נמצא הכי קרוב אלינו כאן בעולם הזה! בעוה"ב - יש כזו עוצמה שאי אפשר להתקרב אליו כלל. אך בעולמנו ישנה נעיצה עצומה בין סופו לתחילתו - דווקא כאן בעולם הכי גשמי, שהגילוי של הקב"ה הוא הכי נסתר, דוקא כאן אנו יכולים להתקרב אליו יותר מכל העולמות האחרים! יש בעולם הזה מעיינות של קדושה.

לדוגמא: כאשר אדם מנשק ספר תורה, את מה הוא מנשק? את הקטיפה?! ודאי שלא. הס"ת הוא בחינה של שייכות מסוימת, כביכול הוא מנשק אותו ית! הוא מתקשר עם הקב"ה מחיזה-לפנים-מחיצה-לפנים-מחיצה וכו'.

העוצמה שהאדם יכול להשיג ע"י הדברים הגשמיים שבעולם היא נוראה. ומבחינה מסוימת - הרבה יותר מהדברים הנפלאים והמדרגות הגבוהות של העולם הבא. והסיבה לכך, כי סוף כל סוף העולם שלנו הוא הכי קרוב אלינו. סוף כל סוף אנו בעלי חוש. ככל שהאדם מסוגל להבין סברא זה עדיין רק במחשבה, בשכל תמיד הוא מסוגל להבין יותר את טעמו של התפוח - כי אותו הוא מרגיש בחוש! בשבת מקדשים על יין ולא על ספר תהלים... כי סוף כל סוף, ככל שספר התהלים קדוש, עדיין את כוס היין אנו מסוגלים להבין ולהרגיש יותר... ואין מישהו שמחוץ לכלל הזה - כל עוד הוא בעולם הזה. עולמנו הוא עולם של חושים.

ואם אנו מוצאים את הקב"ה, כאן, בתוך עולם של חושים - אם כאן בעולם הזה אנו מבינים מי ברא כל אלה ומשיגים את קירבת ה' בחושיות כזו, זהו יסוד לשלימות ולגדלות שאין כדוגמתם.

באופן טבעי, מי שמחפש דביקות - מחפש אותה בבית המדרש, והאמת היא שבשבילנו אכן קשה מאוד למצוא דביקות במקום אחר. אך כמה שנשיג דביקות בבית המדרש, עדיין צריך לחיות את הקב"ה בעולם המוחשי!

ידך את היות המבקש זקוק לה' מאוד, ושרק ממנו הוא מצפה ובו בלבד הוא בוטח שימלא צרכיו, כתינוק היונק משדי אמו.

כעת מובן מדוע התפילה מוגדרת כ"עבודה" וכ"עבודה שבלב"! רוממות הנפש לבוראה, שבחה והודאתה לשמו, שמביאות לכלות הנפש אל האלקים ולכניעתה לפניו, אכן "עבודה" הן ו"עבודה שבלב". אולם לא זו בלבד, אלא גם שאלת הצרכים מה', כאשר המטרה הסופית שלה אינה ההענות לבקשות, אלא הפנמת התלות בה' והבטחון בו בלבד, "עבודה" היא ו"עבודה שבלב", כפי שדרשו רבותינו: "ולעבדו בכל לבבכם" - איזו היא עבודה שבלב? הוי אומר זו תפילה!"

*

בעניין הבקשות בתפילה יש להבהיר שוב שאע"פ שהמטרה הסופית שלהן בתפילה אינה השגת המבוקש מאת ה', אלא עצם השלכת יהבו של המתפלל על ה' ושימת מבטחו בו, כמו שנתבאר, מכל מקום עצם השלכת יהבו על ה' היא הבקשה שייענו הבקשות, וככל שתגדל הבקשה והציפייה שייענו הבקשות, כן תהא בה יותר משמעות של השלכת יהבה על ה' ובטחונה בו, כפי שביאר החובות הלבבות שתכליתה של הבקשה בתפילה היא כדי "שארגיש בגודל חסרוני אליך ובטחוני בך", ואי אפשר שירגיש זאת המבקש אלא כאשר הוא שואף ומצפה בכל לב להענות בקשתו. רק אז ירגיש כי זקוק הוא לה' מאוד ובוטח בו. ולא אמרנו אלא שהמטרה הסופית אינה השגת המבוקש אלא עצם השלכת יהבו על ה'.

בידידות נאמנה
מביעים אנו את ברכתנו
ברכת מזל טוב חמה ולבבית לכבוד
הרב צבי לייבטמן שליט"א
מרחיב שערי התפילה
בעיר פתח תקווה
לנישואי הנכד
הבה"ח אברהם ישעיהו נ"י
בן הרב מאיר הנדלסמן שליט"א
בורא העולם בקנין ישרים זה הבנין
בבריאות, עושר ואושר
עד סוף כל הדורות
אמן בן יהי רצון.

עצבות נועלת שערי שמים.
 שמחה פותחת שערים נעלים. **צילום טוב**

יכוין כל כך בתפילתו לעשותם רחמים ותחנונים לכן קאמר "כל מי שהוא עושה רצון המקום" דהיינו שמתפלל רק משום שיודע שזהו רצון הבורא, על אף שיודע הוא שכל צרכיו ינתנו לו, ואף על פי כן "מכוין את לבו בתפילה" תפילה זו היא הרצויה והמקובלת אצל השי"ת.

מהי מטרת התפילה?

הרב יהודה מאיר דביר שליט"א

"איזו היא עבודה שבלב? הוי אומר זו תפילה! חז"ל מגדירים את התפילה כעבודה שבלב". מדוע? מדוע היא מוגדרת כ"עבודה" וכ"עבודה שבלב"? להבנת הגדרה זו יש לעמוד תחילה על תכלית התפילה. ומתוך כך תוכן ההגדרה הנ"ל ל"מעשה" התפילה, ותוגדר גם צורת "מעשה" התפילה. בעניין זה האיר עינינו באור יקרות חובות הלבבות (בשער חשבון הנפש, פרק שלישי, חשבון תשיעי), ואלו דבריו: "וראוי לך אחי שתדע כי כוונתנו מטרתנו בתפילה אינה כי אם כלות הנפש אל האלוקים, וכניעתה לפניו, עם רוממותה לבוראה, ושבחה והוראתה לשמו, והשלכת כל יחיה עליו".

וזה ביאורם של דבריו: שלש מטרות לתפילה, ורק הן מטרותיה: א - כלות הנפש אל האלוקים. ב - כניעתה לפניו. ג - השלכת כל יחיה עליו, דהיינו בטחונה בה' בלבד.

את שתי המטרות הראשונות - כלות הנפש אל האלוקים וכניעתה לפניו משיגה הנפש בתפילה על ידי: א. רוממותה לבוראה. ב. שבחה. ג. הודאתה לשמו. ואת המטרה השלישית - השלכת כל יחיה עליו - משיגה הנפש על ידי הבקשות ממנו, שמטרתן הסופית היא הגעה להרגשת תלות בה' בלבד ובטחון גמור בו לבדו - וגם בזה האיר עינינו בעל החובות הלבבות (שם, בחשבון שמונה עשרה) בהרחבת הדברים, בדבריו אודות אחד הצדיקים שהיה אומר אחר תפילתו: "ואתה יודע תקנתי ואפני הנהגתי, ולא הודעתך בצרכי להעיר אותך עליהם, אלא [כדי] שארגיש בגודל חסרוני אליך [כמה אני זקוק לך] ובטחוני בך. ואם אשאל ממך בסכלותי מה שאינו טוב לי, ואבקש ממך מה שאין בו תקנתי, בחירתך העליונה טובה מבחירתי. וכבר הנחתי כל עניני אל גזרתך הקיימת והנהגתך העליונה, כמו שאמר דוד עליו השלום, ה' לא־נָכְהָ לְבִי וְלֹא־רָמּוּ עֵינַי וְלֹא־הִלַּכְתִּי בְּגְדֵלוֹת וּבְנִפְלְאוֹת מַמְנִי. אִם־לֹא שְׁוִיתִי וְדוּמְמִיתִי נִפְשִׁי כְּגַמֵּל עָלַי אִמּוֹ כְּגַמֵּל עָלַי נִפְשִׁי.

כלומר, שמטרת הבקשות שבתפילה אינה כדי להשיג את מבוקשו. שאף על פי שהן נאמרות על מנת להשיג את המבוקש, שכן זו היא מהותה של בקשה, מכל מקום מטרתן הסופית אינה השגת המבוקש, אלא להפנים על

עלות העלון לשבת: 220 נה בלבד | ניתן להעביר לחשבון 61135 | סניף 56 | בנק 11
תפוצת העלון: בני ברק, פתח תקווה, אלעד, אחיסמך, מודיעין עילית, רחובות, אשדוד וירושלים

גליון הפרשה על פרשת השבוע יוצא פעם בשבועיים - בתפוצת המייל בלבד!
העלון יוצא פעם בשבועיים | הערות/הארות/ הצטרפות לתפוצת המייל - ניתן לשלוח למייל: shch3910@gmail.com

מקורות | הכרת הטוב:
 דרשו - אתר | המכלול - הרב יוסף קמינר שליט"א | סידור אוצר התפילות | הידברות - אתר | פורום 'אוצר החכמה' | ספר תפילה למשה של רבנו החת"מ סופר - הרב יעקב וויס שליט"א - מהדור ירושלים תשנ"ב | הרב י.מ. דביר - בית לחם יהודה - השכל וידוע - מאמרי מוסר - מהדור תשע"ה | נפש שמשון על התפילה - הגרש"ד פינקוס | לב אליהו על התורה - מכתבים מהרב אליעזר לאפיאן זצ"ל | ביהמ"ד מאור שרגא - אלעד